

LAKIALOITE 9/2001 vp

Laki perintö- ja lahjaverolain 55 ja 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Äskettäin helpotettiin verotuksellisin keinoin maatilojen ja muiden perheyritysten sukupolvenvaihdoksia alentamalla veronhuojennukseen oikeuttavan omistususuuden määrää 20 prosentista 10 prosenttiin. Huojennus on oikeansuuntainen, muttei riittävä.

Enemminkin voitaisiin tehdä, jotta perheyritysten toiminnan jatkuminen samassa suvussa helpottuisi. Esimerkiksi maatilojen sukupolvenvaihdosten määrä on pudonnut hälyttävän pieneksi. Epävarmuus ammatin tulevaisuudesta ja alhainen tulotaso ovat pudottaneet sukupolvenvaihdosten määrää 1900-luvun vaihteen noin 2 000 tilan tasosta vuoden 1998 vain 374 tilan sukupolvenvaihdokseen. Erityinen syy siihen, että aloittavien viljelijöiden määrä on romahtanut, on sukupolvenvaihdosten kalleus.

Tämä johtuu pitkälti siitä, että perintö- ja lahjaverotuksessa maksuunpanematta jätettävän veron määrä lasketaan voimassa olevan perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 2 momentin mukaan siten, että maksettavaksi jäävä vero määräytyy varallisuusverotuksessa käytettävän verotusarvon mukaan. Verosta annetaan anteeksi käyvän arvon ja sitä alemman verotusarvon välille jäävä vero. Kun tämä periaate vuonna 1979 omaksuttiin, olivat verotusarvot yleisesti vain pieni osa varallisuusarvoista. Nykyään verotusarvot ovat nousseet hyvin lähelle käypää arvoa ja

siksi maksuunpanematta jätettävää veroa ei juurikaan synny.

Lakialoitteessa ehdotetaan PerVL:n 55 §:n 2 momentin muuttamista siten, että tilanne palautettaisiin tasolle, jossa oltiin lakia alun perin säädettäessä. Näin sukupolvenvaihdostilanteiden verokohtelu lievenisi merkittävästi. Kun varallisuusverotuksessa perheyritysten omistajien varoiksi katsotaan tietyn edellytyksin 30 prosenttia osakkeen verotusarvosta, tulisi tämä sama määrä ulottaa myös perintö- ja lahjaverotukseen. Myös valtiovarainvaliokunta on kiinnittänyt asiaan huomiota käsitellessään alussa mainittua perintö- ja lahjaverolain muutosta (VaVM 37/2000 vp), ja eduskunta on hyväksynyt sitä koskevan lausuman hallitusohjelmaan viitaten.

Sukupolvenvaihdostilanteissa perintö- ja lahjaveron maksaminen nopeaan tahtiin on usein vaikeaa, koska varat ovat kiinni yrityksessä. Nykyisessä PerVL:n 56 §:ssä veron maksuajaksi on säädetty viisi vuotta. Lakialoitteessa ehdotetaan, että tämä aika pidennettäisiin kymmeneen vuoteen. Myös tämä helpottaisi sukupolvenvaihdostilanteista selviämistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

perintö- ja lahjaverolain 55 ja 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 55 §:n 2 momentti ja 56 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 55 §:n 2 momentti laissa 1110/1994 ja 56 §:n 2 momentti laissa 318/1994, seuraavasti:

55 §

Maksuunpanematta jätettävän veron osan laske-
miseksi tämän lain mukaan määrätystä verosta vähennetään vero, joka perintöosuudesta tai lahjasta olisi määrättävä, jos maatalan maatalousmaa, metsä, rakennukset, rakennelmat, koneet, kalusto ja laitteet samoin kuin muuhun yritykseen kuin maatalaan kuuluvat varat arvostettaisiin verovelvollisuuden alkamista edeltäneeltä vuodelta toimitetussa varallisuusverotuksessa noudatettujen perusteiden mukaan siten, että veronalaisiksi varoiksi katsotaan 30 prosenttia edellä mainitun varallisuuden verotusarvosta. Näin saatu erotus tai, jos se on suurempi kuin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun perintö- ja lahjaverolain 5 000 markan ylimenevä osa,

viimeksi mainittu määrä jätetään maksuunpanematta.

56 §

Vero, jonka maksamiseen on myönnetty pidennystä 1 momentin mukaan, kannetaan yhtä suurina, vähintään 5 000 markan suuruisina vuosierinä enintään 10 vuoden aikana sen mukaan kuin valtiovarainministeriö tarkemmin määrää. Pidennetyltä maksuajalta ei peritä korkoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2002.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Jari Leppä /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Mauri Salo /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Katri Komi /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Matti Väistö /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Inkeri Kerola /kesk

Jaana Ylä-Mononen /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Hannu Aho /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Pauli Saapunki /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Johannes Leppänen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Mirja Ryyänen /kesk
Hannu Takkula /kesk
Niilo Keränen /kesk
Juha Korkea-
oja /kesk

Eero Lämsä /kesk
Timo Kalli /kesk
Leea Hiltunen /skl
Leena Rauhala /skl
Bjarne Kallis /skl
Jouko Jääskeläinen /skl
Marja-Leena Kemppainen /skl
Risto Kuisma /rem

Ismo Seivästö /skl
Esko Kurvinen /kok
Hannu Aho /kesk
Sulo Aittoniemi /alk
Pertti Hemmilä /kok
Niilo Keränen /kesk
Lasse Virén /kok
Klaus Bremer /r